Kunstopdracht kunst in de openbare ruimte gemeente Valkenswaard met thema natuur & duurzaamheid

Inleiding

De gemeente Valkenswaard realiseert in 2026 twee nieuwe kunstwerken in de openbare ruimte. Eén daarvan staat in het teken van **natuur en duurzaamheid**.
Met dit kunstwerk willen we de groene identiteit van Valkenswaard zichtbaar en beleefbaar maken. Valkenswaard is een gemeente die bekendstaat om haar rijke natuur, biodiversiteit en betrokken inwoners. De kunstopdracht sluit hierop aan door kunstenaars uit te nodigen om een werk te creëren dat verbindt, bewust maakt en toekomstbestendig is.

We zoeken een kunstwerk dat de kracht van de natuur laat zien én dat zelf duurzaam is in materiaal, vorm én betekenis.
Duurzaamheid betekent voor ons:

- Materiaaltechnisch: gebruik van duurzame, onderhoudsarme en liefst circulaire materialen.
- Fysiek duurzaam: het kunstwerk kan vele jaren meegaan in weer en wind.
- Inhoudelijk duurzaam: het werk draagt bij aan bewustwording rond natuur, biodiversiteit of klimaat.
- Sociaal duurzaam: het werk nodigt uit tot ontmoeting, reflectie of educatie.

Algemeen

Het kunstwerk moet bijdragen aan:

- een herkenbare visuele of beleving die natuur en duurzaamheid zichtbaar maakt in de openbare ruimte;
- een gevoel van trots en verbondenheid bij inwoners;
- en het versterken van bewustwording rond duurzaam leven.

De gemeente is op zoek naar een kunstwerk dat esthetisch sterk is, maar ook betekenisvol en functioneel mag zijn bijvoorbeeld door licht, beweging, energie of groei (zoals natuurprocessen) in het ontwerp te betrekken.

De opdracht biedt ruimte voor artistieke interpretatie binnen dit thema. Het kan gaan om een sculpturaal, landschappelijk of functioneel kunstwerk bijvoorbeeld een werk dat gebruikmaakt van natuurlijke processen, hernieuwbare energie, of interactie met flora en fauna.

Het is géén aankoop van een bestaand werk, maar een opdracht tot nieuw ontwerp en realisatie. Kunstenaars worden uitgenodigd om een conceptvoorstel in te dienen waarin het thema natuur en duurzaamheid artistiek wordt vertaald. Na selectie wordt het ontwerptraject in samenspraak met de gemeente verder uitgewerkt.

Budget

Voor deze kunstopdracht is een budget van € 65.000 (inclusief BTW) beschikbaar.
Dit bedrag omvat:

- artistieke honorering,
- ontwerp en uitwerking,
- materiaal en productie,
- plaatsing en verankering,
- eventuele technische voorzieningen,
- verzekeringen en transport,
- én nazorg/onderhoudsadvies.

De inschrijving moet binnen dit totaalbudget gerealiseerd kunnen worden.

Locatie
De voorkeur gaat uit naar een plek met een groene of natuurlijke context, waar de relatie tussen mens en natuur zichtbaar en beleefbaar wordt gemaakt.
Denk bijvoorbeeld aan de Poort van Valkenswaard, de visvijvers, Sportpark Den Dries of Lage Heide – plekken aan de rand van dorp en natuur, waar kunst kan fungeren als uitnodiging of overgang tussen landschap en leefomgeving.

Deze locaties dienen als richtinggevend voorbeeld, niet als beperking.
Kunstenaars zijn vrij om, binnen het thema, ook andere locaties voor te stellen die goed passen bij de inhoud en betekenis van hun ontwerp.

De precieze locatie wordt in overleg met de kunstenaar bepaald. De locatiekeuze wordt afgestemd met de gemeentelijke vakafdelingen en de cultuurraad, zodat het kunstwerk zowel ruimtelijk als thematisch goed aansluit bij de omgeving.

Randvoorwaarden en eisen

Om tot een toekomstbestendig en uitvoerbaar kunstwerk te komen, gelden de volgende randvoorwaarden:

1. Duurzaamheid

- Gebruik van duurzame, onderhoudsarme en waar mogelijk circulaire materialen.

- Het kunstwerk moet weerbestendig zijn en een levensduur van meerdere jaren hebben zonder intensief onderhoud.
- Ontwerpen die op een creatieve manier bijdragen aan bewustwording rond natuur, biodiversiteit of klimaat worden aangemoedigd.

2. Veiligheid en uitvoerbaarheid

- Het ontwerp moet veilig en vandalismebestendig zijn en voldoen aan geldende normen voor plaatsing in de openbare ruimte.
- De kunstenaar zorgt dat het werk technisch realiseerbaar is binnen het aangegeven budget.
- Het totale project (ontwerp, materiaal, plaatsing, transport, verzekering, honorering, onderhoudsadvies) moet binnen het beschikbare budget van € 65.000 passen.

3. Artistieke kwaliteit

- Het kunstwerk moet inhoudelijk aansluiten bij het thema natuur en duurzaamheid.
- Het ontwerp moet ruimtelijk passen in een groene of natuurlijke omgeving en rekening houden met zichtlijnen, toegankelijkheid en onderhoud.
- Er is ruimte voor verschillende kunstvormen (beeldend, licht, interactief, functioneel), zolang het werk betekenisvol en van hoge artistieke kwaliteit is.

Procedure

Kunstenaars kunnen zich inschrijven door een conceptvoorstel of schetsidee in te dienen dat aansluit bij het thema *natuur en duurzaamheid* en de gestelde randvoorwaarden.
Een voorstel bestaat uit:

- een korte omschrijving van het idee en de achterliggende gedachte;
- een beknopte schets of beeldimpressie;
- een inschatting van materiaalgebruik, formaat en kostenindicatie;
- en een korte toelichting op de werkwijze of artistieke visie.

De inschrijving vindt plaats via het door de gemeente aangegeven kanaal.

Selectie en beoordeling

Een onafhankelijke jury, bestaande uit leden van de Cultuurraad Valkenswaard, beoordeelt de inzendingen op:

- artistieke kwaliteit en originaliteit;
- aansluiting bij het thema;
- uitvoerbaarheid en duurzaamheid;
- geschiktheid voor de openbare ruimte.

Op basis van deze eerste beoordeling worden enkele kunstenaars uitgenodigd om hun voorstel persoonlijk te presenteren aan de jury.
Na deze presentatieronde kiest de jury één winnend ontwerp dat in 2026 wordt gerealiseerd.

De gemeente behoudt zich het recht voor om geen selectie te maken als geen van de inzendingen passend wordt bevonden.

Meedoen?

Ben jij een kunstenaar die zich laat inspireren door de natuur?
En zie jij kansen om duurzaamheid op een verrassende, betekenisvolle manier zichtbaar te maken in de openbare ruimte van Valkenswaard?

Dan nodigen wij je van harte uit om een conceptvoorstel in te dienen voor dit kunstwerk met het thema *natuur en duurzaamheid*.
We zijn op zoek naar ideeën die de kracht van de natuur voelbaar maken kunstwerken die niet alleen gezien, maar ook beleefd worden.

Inzendingen o.v.v. **Natuur & Duurzaamheid** kunnen worden ingediend via dit mailadres: kunst@valkenswaard.nl t.a.v. Renneke Borm vóór 13 december 2025.

Na beoordeling door de jury worden geselecteerde kunstenaars uitgenodigd voor een presentatieronde. Het winnende ontwerp wordt vervolgens in 2026 gerealiseerd in Valkenswaard.